

Fragmenti družine Širok

Roman Milana Dekleve Slovenski pisatelj je za protagonista svojega najnovejšega dela *Lističi* izbral strica Alberta, ki je del življenja preživel pri Svetem Jakobu v Trstu

Poljanka Dolhar

TRST Pisatelj Milan Dekleva pravi, da se je želel s svojimi *Lističi* pokloniti staršem, ki so preživeli gorje, a na svoje otroke niso prenesli doživetih travm. Pa tudi dokazati, da je bilo 20. stoletje, stoletje beganja in begunstva, kajti »svet je postal preveč površen, za spomin se je treba boriti«. Nastal je tako fragmentarno zasnovan roman, v katerem je marsikateri fragment tržaško obarvan. Zato ne čudi, da so ga krstno predstavili ravno v Trstu. Pa še na avtorjev rojstni dan.

V Tržaškem knjižnem središču se je v četrtek z Milanom Deklevo pogovarjal Marij Čuk, ki je knjigi (pravkar je izšla pri mariborski založbi Pivec) pripisal spremno besedo. O Deklevi je dejal, da je izredno ustvarjalni pisec proze in zlasti poezije (izdal je 27 pesniških zbirk), a tudi prevajalec in komponist (bil je med ustanovitelji glasbene skupine Salamander). Njegove družinske korenine segajo v Trst in osrednji protagonist ter prvoosebni pripovedovalec romana *Lističi* je Albert Širok, mamin stric, pesnik in prevajalec, brat tigrovca Karla Široka, po katerem je bila poimenovana ena od sedaj že ukinjenih slovenskih osnovnih šol v Trstu. Družina Širok se je iz Brd preselila k Svetemu Jakobu, kjer je bil nono ravnatelj na Ciril-Metodovi šoli.

Za mizo s Cankarjem

To ni kronika nekega časa, temveč je predvsem kronika človeka v nekem času, je strnil Čuk. Ne gre za kronološko pripoved, saj so lističi iz naslova pomeša-

Tržaško knjižno središče Z Milanom Deklevo (desno) se je pogovarjal Marij Čuk FOTODAMI@N

V zgodbi, sestavljeni iz pomešanih dnevniških lističev, je veliko Trsta

ni dnevniški zapiski: zdaj smo leta 1951, ko Albert v Ljubljani zapuša založbo (Mladinska knjiga), ki jo je pomagal ustanoviti, zdaj leta 1905, ko se Alojz in Karel potepata po Barkovljah, zdaj leta 1968, ko so pariške ulice zavzeli študentje. Med njimi najdemo veliko »lapidarnih okruškov«, kot jih je poimenoval Čuk: Albertove refleksije o času, ki ga živi (fašizmu, novem jugoslovanskem družbenem sistemu, v katerem se ne znaide ...), in skrbno skicirana srečanja z znamenitimi osebami.

Avtor jih sicer poimenuje samo z imenom, pozorni bralci pa bodo med njimi prepoznali Ivana Cankarja, ki je ob enem znamenitih tržaških predavatelj sedel v kuhinji pri družini Širok, pa tudi Avgusta Černigoja, Srečka

Kosovela, Josipa Ribičiča, Itala Calvina, na srečanje s katerim se Albert pelje z vlakom v Trst.

Albert se Trstu ponovno približa spoštljivo, pravi Dekleva, kako pa on sam doživlja mesto svojih staršev? Kot otrok je redno obiskoval teto v delavskem okolju Ulice Lorenzetti, nedaleč od Škednja, kjer je tudi Albert učil, preden bi ga internirali v Abruce. V romanu *Lističi* je Trst predstavljen kot eno od slovenskih mest in Dekleva pravi, da bi bilo »čudovito mesto in stičišče kultur, če ne bi bilo nestrpnost, ki se vedno znova pojavljajo. Tudi Sarajevo je bilo tako mesto, a vemo kakšna tragedija ga je doletela ... Nasilje je vedno posledica notranje razcepitve, vsi smo krhki, ustvarjati moramo harmonijo.«

Na kratko

Koncert za dušo Perića in Pestnerja

SEŽANA Koncert za dušo je naslov jutrišnjemu glasbenemu dogodku v Kosovelovem domu. Na sežanski oder prihajata velika slovenske glasbene scene, Uroš Perić in Oto Pestner z besedili in zgodbami svetovnih glasbenih legend. Pričetek ob 20. uri, vstopnice na spletni strani kosovelovdom.si.

O letu 1924 in fašizmu na pohodu

KOPER Ob stoletnici zadnjih parlamentarnih volitev Italiji in umora Giacoma Matteottija, prireja Društvo TIGR Primorske okroglo mizo z naslovom Fašizem na pohodu. V torek ob 16.30 jo bodo v koprski Pretorski palači (Titov trg 3) sooblikovali zgodovinarji Štefan Čok, Milan Pahor in Salvador Žitko.

»Zastarelost« Stefana Dongettija

TRST Stefano Dongetti, priljubljeni soavtor in sooblikovalec Pupkin kabareta, se predstavlja z novim samostojnim projektom. Njegov monolog *Obsoletost, mešanica stand-up in sit-down komedije*, ki je nastal iz strahu, da se tudi sam približuje »fazi Joe Biden«, bo krstno izvedbo doživel jutri ob 21. uri v mali dvorani gledališča Miela. Ponovitev bo v torek ob 19.30.

Nova sezona predstav v rojanski dvorani

TRST Deveta gledališka sezona »RassegnaTK«, ki ob nedeljah popoldne vabi v gledališče rojanske župnije (Ul. dei Moreri 22) se bo danes ob 17. uri pričela z dramo *Kralj umira*, ki jo je napisal Eugène Ionesco. Nastopajo člani skupine Teatro incontro, režija Francesco Facca.

Medeot in glasbena teorija v praksi

TRST Po dvajsetih letih didaktičnih izkušenj je Gabriele Medeot spisal knjigo »Musica! Teoria in pratica«. Jutri ob 18. uri bo v pogovoru z Gabrielejem Centisem predstavil v kavarni San Marco (Ulica Battisti 18).

Knjige, prevodi in avtorske pravice

Knjižni sejem

Barbara Pogačnik FOTODAMI@N

TRST Sejem čezmejnega založništva Parole tra i luoghi, ki poteka v dvorani Xenia grške skupnosti v Trstu, se bo danes zaključil. Pred tem pa bodo organizatorji, med katerimi je tudi Založništvo tržaškega tiska, ob knjigah ponujali tudi krajše pogovore in delavnice. Valerio Fiandra bo na primer ob 11. uri razmišljal o tem, kaj pomeni izdajati knjige v Trstu, istočasno bo Štefan Turk vodil delavnico ilustracije. Ob 12.20 bo ZTT gostil Barbaro Pogačnik, pesnico in predsednico Združenja avtorjev Slovenije; z Martino Kafol se bosta pogovarjali o vplivu umetne inteligence na kreativnost.

Popoln spored dogodkov je na voljo na vaneditrice.it, omeniti pa velja še vsaj ob 15. uri delavnico izdelave papirja, ob 18. uri pa zaključni del foruma o prevajalstvu: o perspektivah uporabe umetne inteligence bodo pod vodstvom Kafol razpravljali prevajalka Elisabetta Maurutto, tolmačica Laura Sgubin in informatik Vincenzo della Mea.

Ženske in poročna obleka na kriškem odru

KRIŽ V Domu Alberta Sirka v Križu bo gledališka skupina Crut tržaške univerze danes ob 18. uri uprizorila igro *L'abito da sposa* (Poročna obleka). Zgodba se dogaja v ateljeju poročnih oblek, v katerem se pet žensk sproščeno pogovarja ne le o poroki ter o pripravah nanjo, temveč tudi o življenju nasploh. V igri nastopajo nevesta, njena mama, svakinja, šivilja ter lastnica ateljeja.

Gostovanje prireja SKD Vesna, ki pa za petek, 15. novembra, tudi napoveduje zaradi slabega vremena odloženo srečanje o življenju in ustvarjalnosti arhitekta Viktorja Sulčiča.

V knjigarni Ubik tudi o slovenski kulinariki

SDGZ Večer z Vesno Guštin in Lokando Devetak

TRST Kuhinja korenin: kulinarčne tradicije in zgodovinski slovenski recepti je naslov dogodka, ki ga v torek Slovensko deželno gospodarsko združenje prireja v tržaški knjigarni Ubik. Dogodek sodi v nov niz »Trst, pristanišče okusov – Za mizo s skupnostmi«, ki si ga je omenjena knjigarna zamislila s knjižnim antikvariatom Drogheria 28. V petek ga je uvedlo predavanje prof. Antonia Trampusa.

Namen novega niza je, da da bi javnosti omogočil raziskovanje in tudi promoviranje kulinarčnih tradicij zgodovinskih tržaških skupnosti. Torkov dogodek bo posvečen slovenski manjšini in njeni bogati kulturi hrane in vina. Sooblikovala ga bosta dva

posebna gosta: Vesna Guštin, ki bo predstavila svoje knjige in spregovorila o slovenskih kulinarčnih tradicijah, ter družina Devetak, ki bo delila svoje dragoceno znanje o zgodovinskih in tradicionalnih receptih njene lokande na Vrhu.

Dogodku, ki se bo v knjižniških prostorih v pasazi Tergesteo na Borznem trgu pričel ob 18. uri, bo sledila manjša degustacija prigrizkov, pripravljenih po starih slovenskih receptih, na kateri bodo udeleženci lahko edinstveno tradicijo tudi okusili. Slovensko deželno gospodarsko združenje dogodek prireja v sodelovanju z obema knjigarnama in ob pomoči Elene Cerkvanič, ki v knjigarni Ubik promovira slovensko kulturo.

Načrtujejo začetniški čebelarški tečaj

Društvo slovenskih čebelarjev

TRST Po skoraj desetih letih od prvega namerava Društvo slovenskih čebelarjev – Trst organizirati drugi začetniški čebelarški tečaj. Da bi se potencialni novi kandidati lažje približali stroki, bodo najprej pripravili srečanje, uvod v čebelarški svet, kjer bi vsi, tudi tisti, ki ne nameravajo postati čebelarji, spoznali, kaj vse je potrebno, da se lahko uspešno čebelari. Na predavanje, ki bo v petek, 25. oktobra, ob 20. uri v Čebelarškem domu (Cesta za Bazovico 112), so zato vabljeni tudi vsi, ki jih zanima delovanje tega slovenskega društva, kateri in kakšni so čebelji pridelki, narava, okoljske spremembe ...

Za bodoče čebelarje, ki se bodo odločili za tečaj, pa bo

Poslikan čebelnjak ARHIV

prvo teoretično predavanje že v mesecu novembru, medtem ko se bo praktični del tečaja nadaljeval prihodnje leto, od februarja 2025 dalje tako v društvenem čebelnjaku kot v čebelnjaku Andreja Piščanca, ki bo tečaj tudi vodil.